

Joensuun kaupungin lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 ensimmäisen vaiheen kaavaehdotuksesta

KRAKLIK 21.12.2021 § 179

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt lausuntoa maakuntakaavaehdotuksesta ja siihen liittyvästä aineistosta. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaan maakuntakaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydetty lausunto mm. niiltä kunnilta, joita asia koskee. Kaupunki on aiemmin lausunut maakuntakaavan luonnoksesta, joka oli nähtävillä 30.4. - 31.5.2021.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 12 §:n mukainen kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville asettaminen toteutetaan lausuntovaiheen jälkeen keuhäälvelä 2022.

Vaihemaakuntakaavassa käsiteltävät teemat ovat turvetuotanto, luonnonsuojellisesti arvokkaat suot sekä rakennettu kulttuuriympäristö. Maakuntakaavan tavoitevuosi on 2040 ja tarkasteltavana alueena on Pohjois-Karjalan maakunta, pois lukien Heinäveden kunta, jonka maankäytön kysymyksiä käsitellään erikseen myös vireillä olevassa vaihemaakuntakaavassa.

Lausunnoilla olevan kaavaehdotuksen aineisto on nähtävänä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton internetsivuilla:

<https://www.pohjois-karjala.fi/vaihemaakuntakaava1-lausunnot>

Vaihekaavaa varten on laadittu mm. kulttuuriympäristöinventointi, joka keskittyy rakennusvuosiin 1950 - 2000. Sen perusteella maakuntakaavaehdotukseen on osoitettu 95 uutta kulttuuriarvoiltaan maakunnallisesti merkittävää pistemäistä osa- aluetta ja kahdeksan aluetta, joista kaksi on jo aiemmissa kaavoissa tunnistettu. Pistemäiset osa-aluemerkinnät koskevat pääsääntöisesti rakennuksia. Inventointi laadittiin noin 230 kulttuuriympäristön kohteelle, joista edustavimmat valittiin maakuntakaavaluonnokseen. Joensuun kannalta merkittävimpiä asioita tässä vaihekaavassa ovat kulttuuriympäristöön liittyvät linjaukset.

Joensuun kaupunki lausuu seuraavaa maakuntakaavan 2040 ensimmäisen vaiheen ehdotuksesta:

Maakuntakaavaehdotusta on muutettu Joensuun kaupungin luonnosvaiheen lausunnon suuntaan. Kaavaehdotuksessa ja -selostuksessa tuodaan selkeästi esille, että maakuntaliiton laatimassa kulttuuriympäristöinventoinnissa maakunnallisesti arvokkaiksi esitettyjen rakennusten pistemerkinnät koskevat rakennusten tunnistettua arvoa ja kyseessä ei ole rakennussuojelumerkintä. Kaavamääräykseen on lisätty selkeäsanaisesti, että kyseessä ei ole rakennussuojelu. Rakennussuojelu kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti yleis- ja asemakaavoitukseen. Tehty muutos on selkeä ja tärkeä korjaus.

Joensuun kaupunki toistaa jo luonnosvaiheessa lausumansa kaavakartan luettavuuden osalta. Kaavakartan luettavuus on edelleen heikko rakennuksia koskevien osa-aluemerkintöjen suuren määrän vuoksi varsinkin Joensuun keskustan alueella. Kaavakartan alakulmaan lisättyä Joensuun keskusta-alueen suurennosta olisi edelleen syytä tarkentaa. Toisaalta kaavakartassa osoitetut kohteet löytyvät maakuntakaavaslostuksen liitteestä luettelona. Tämän lisäksi uudet kohteet on mainittu kulttuuriympäristöinventoinnissa Arkkitehtuurin moderneja piirteitä Pohjois-Karjalassa.

Luonnosvaiheessa kaupunki lausui omistamistaan kiinteistöistä ja rakennuksista, joita maakuntakaavaluonnoksen osa-aluemerkinnät koskevat. Kaupunki esitti poistettavaksi useita omistamiaan kohteita. Maakuntakaavaehdotuksesta on poistettu yksi kohde, joka on Rantakylän hyvinvointikeskus. Loppujen maakuntakaavaehdotukseen jäävien kohteiden osalta tärkeä muutos on ollut niitä koskevan kaavamerkinnän tarkentaminen. Maakuntakaavalla ei suojella

rakennuksia, maakuntakaavan pistemäiset osa-aluemerkinnät kuvastavat rakennuskohteiden tunnistettua maakunnallista kulttuuriarvoa.

Joensuun kaupunki tyytyy maakuntakaavaehdotukseen tehtyihin tarkennuksiin.

Valmistelija: vs. kaavoituspäällikkö Juha Pasma

Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se antaisi Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle edelle kirjoitetun lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 ensimmäisen vaiheen kaavaehdotuksesta.

Päätös:

Maija Kuivalainen teki vastaesityksen, jota Wilma Poutanen ja Juuso Myller kannattivat.

"Joensuun kaupunki tyytyy maakuntakaavaehdotukseen tehtyihin tarkennuksiin." tilalle "Maakuntaliiton tulisi vielä tarkastella kriittisemmin turvetuotantoalueiden määrää maakunnan ilmastotyön näkökulmasta."

Wilma Poutanen teki myös vastaesityksen, jota Maija Kuivalainen ja Juuso Myller kannatti.

"Lausunnon viimeiseen kappaleeseen: "Joensuun kaupunki katsoo Linnansuon turvetuotantoalueen olevan ristiriidassa kaupungin ilmastotavoitteiden kanssa. Turvetuotanto on ristiriidassa myös vesistöjen hyvän tilan tavoitteen saavuttamisen kanssa. Turvetuotannon takia Koskunjoki-Haarajoki-vesistön ekologinen tila säilyy tyydyttävänä eikä parane."

Koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, tuli suorittaa äänestys.

Äänestystavaksi valittiin JAA EI äänestys.

Suoritetussa äänestyksessä ensin kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus JAA sai 4 ääntä (Vuojärvi, Bogdanoff, Vornanen, Puhakka) ja Maija Kuivalaisen vastaesitys EI 6 ääntä (Ikonen, Mutanen, Myller, Väänänen, Kuivalainen, Poutanen).

Suoritetussa toisessa äänestyksessä kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus JAA sai 4 ääntä (Vuojärvi, Bogdanoff, Vornanen, Puhakka) ja Wilma Poutasen vastaesitys EI 6 ääntä (Ikonen, Mutanen, Myller, Väänänen, Kuivalainen, Poutanen).

Merkittiin, että Timo Puustinen poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, perusteena Maakuntahallituksen maakuntakaavatyöryhmän puheenjohtajuus.

Vs. kaavoituspäällikkö Juha Pasma oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

KH 10.01.2022 § 4
1114/10.02.00.00/2021

Kaupunkirakennelautakunnan päätös 21.12.2021 § 179
maakuntakaavaehdotuksen lausunnoksi ei ole kaupungin luonnosvaiheen lausunnon linjan mukainen. Kaupunki on suhtautunut luonnosvaiheessa myönteisesti maakuntakaavan linjauksiin turvetuotantoalueiden osalta.

Maakuntakaavan ensimmäisen vaiheen ehdotuksessa esitetään 4000 ha turvetuotantoon soveltuvia alueita Ilomantsin aktiivihiihtehtaan tuotantotarpeita varten. Turvetuotannon aloittaminen näillä alueilla vaatii maakuntakaavan lisäksi ympäristöluvan, jossa esitetään tarkemmat ehdot vesienkäsittelyyn ja luonnonympäristön huomioimiseen. Lisäksi maakuntakaavassa esitetään

turvetuotannossa jo olevat alueet ja turvetuotannolle ympäristöluvan saaneet alueet, joiden yhteispinta-ala on noin 3000 ha.

Maakuntakaavan ensimmäisen vaiheen ehdotuksessa turvetuotantoalueiden määrää on vähennetty verrattuna voimassa olevaan maakuntakaavaan. Tämä johtuu ilmastotavoitteista, jotka ohjaavat vähentämään turpeen polttoa. Taustalla ovat myös luonnon monimuotoisuus ja vesiensuojelukysymykset. Voimassa olevassa maakuntakaavassa turvetuotantoon soveltuvia alueita on 9 600 ha ja tuotannossa olevia ja luvitettuja alueita 5900 ha.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle kaupunkiympäristöjohtajan ehdottaman päätösehdotuksen mukaisen lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 ensimmäisen vaiheen kaavaehdotuksesta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Keskustelun aikana Anssi Törmälä ehdotti kaupunginjohtajan pohjaehdotuksesta poiketen, että kaupunginhallitus ei hyväksy kaupunginjohtajan eikä kaupunkirakennelautakunnan ehdotuksia lausunnon viimeisen kappaleen osalta vaan kaupunginhallitus päättää hyväksyä viimeisen kappaleen kuulumaan seuraavasti: "Joensuun kaupunki tyytyy maakuntakaavaehdotuksen tarkennuksiin lukuunottamatta sitä, että kaavaprosessissa on vielä arvioitava, onko kaavaehdotus sopusoinnussa maakuntaliiton hiilineutraalius- ja Joensuun kaupungin hiilineutraalius- ja hiilinegatiivisuustavoitteiden kanssa."

Anni Järvinen kannatti ensimmäisenä Anssi Törmälän tekemää ehdotusta.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin suorittaa asiassa nimenhuutoäänestys siten, että ne jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Törmälän tekemää kannatettua päätösehdotusta äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Seppo Eskelinen, Juha Mustonen, Eila Heinonen, Joakim Kärkäs, Helena Hulmi, Matti Väistö ja Jussi Wihonen) ja 4 EI-ääntä (Anssi Törmälä, Anni Järvinen, Sari Koskinen ja Heli Hjälmi). Puheenjohtaja totesi äänestyksen tulokseksi tulleen 7-4.

Kaupunginhallitus päätti siten hyväksyä kaupunginjohtajan pohjaehdotuksen.

Kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.